

Глобално имунизационно покритие към 2016 г.

Детски паралич

ДЕТСКИЯТ ПАРАЛИЧ Е СИЛНО ИНФЕКЦИОЗНО ВИРУСНО ЗАБОЛЯВАНЕ,

което може да причини необратима парализа (Hib). През 2016 г. на 85% от бебетата по света са поставени по 3 дози ваксина срещу детски паралич. Целта е глобално изкореняване на детския паралич. Заболяването е изкоренено във всички държави с изключение на Афганистан, Пакистан и Нигерия. Страните, в които не се среща детски паралич, се заразяват с внесен вирус и всички държави – особено онези, които се намират в състояние на конфликт и нестабилност – продължават да са в риск, докато детският паралич не бъде напълно изкоренен.

Дребна шарка

ДРЕБНАТА ШАРКА Е СИЛНО ЗАРАЗНО ЗАБОЛЯВАНЕ, ПРИЧИНЕНО ОТ ВИРУС,

което обикновено е съпроводено от висока температура и обрив и може да доведе до слепота, енцефалит или летален изход. Към края на 2016 г. на 85% от децата е поставена по 1 доза ваксина срещу дребна шарка преди втория им рожден ден, а 164 държави са включили втора доза като част от редовната имунизация и според националните имунизационни календари на 64% от децата са поставени по 2 дози ваксина срещу дребна шарка.

Тетанус

ТЕТАНУСЪТ СЕ ПРИЧИНЯВА ОТ БАКТЕРИЯ,

която се развива в анаеробна среда, например в замърсени рани или пъпната връв, ако не се почиства. Спорите на *C. tetani* присъстват в околната среда независимо от географското положение. Тази бактерия произвежда токсин, който може да причини сериозни усложнения или летален изход. Към края на 2016 г. ваксината срещу тетанус при майки и новородени е въведена в 106 държави. Около 84% от новородените са профилаксирани чрез имунизация. Тетанусът при майки и новородени е общественозначим проблем в 18 държави, главно в Африка и Азия.

Жълта треска

ЖЪЛТАТА ТРЕСКА Е ОСТРО ВИРУСНО ХЕМОРАГИЧНО ЗАБОЛЯВАНЕ,

предавано от заразени комари. Към 2016 г. ваксината срещу жълта треска е въведена в редовните имунизационни програми за бебета в 35 от 42-те страни и територии в Африка и Америка, където съществува риск от жълта треска. В тези 42 страни и територии покритието се оценява на 45%.

Заушка

ЗАУШКАТА Е СИЛНО ЗАРАЗЕН ВИРУС,

която причинява болезнени отоци под ушите (паротидните жлези), висока температура, главоболие и мускулни болки. Може да доведе до вирусен менингит. Към края на 2016 г. ваксината срещу заушка е въведена в 121 държави.

Менингит А

МЕНИНГИТ А Е ИНФЕКЦИЯ, КОЯТО МОЖЕ ДА ПРИЧИНИ ТЕЖКО МОЗЪЧНО УВРЕЖДАНЕ

и често е смъртоносна. Към края на 2016 г. – 6 години след въвеждането на ваксината – над 260 млн. души в африканските страни, засегнати от заболяването, бяха ваксинирани с MenAfriVac, ваксина, разработена от СЗО и PATH. Гана и Судан бяха първите 2 държави, включили MenAfriVac в редовните си имунизационни календари през 2016 г.

Глобално имунизационно покрите към 2016 г.

Пневмококови заболявания

ПНЕВМОКОКОВИТЕ ЗАБОЛЯВАНИЯ ВКЛЮЧВАТ ПНЕВМОНИЯ, МЕНИНГИТ И ФЕБРИЛНА БАКТЕРИЕМИЯ,

както и възпаление на средното ухо, синусит и бронхит. Към края на 2016 г. пневмококовата ваксина е въведена в 134 държави, в 3 от които частично, а глобалното покритие се оценява на 42%.

Ротавируси

РОТАВИРУСИТЕ СА НАЙ-ЧЕСТАТА ПРИЧИНА ЗА ТЕЖКА ДИАРИЯ

при малките деца по цял свят. Към края на 2016 г. ваксината срещу ротавирус е въведена в 90 държави, в 6 от които частично, а глобалното покритие се оценява на 25%.

Рубеола

РУБЕОЛАТА Е ВИРУСНО ЗАБОЛЯВАНЕ,

което обикновено протича леко при децата, но заразяването в началото на бременността може да причини летален изход на плода или синдром на вродената рубеола, който може да доведе до увреждания на мозъка, сърцето, очите и ушите. Към края на 2016 г. ваксината срещу рубеола е въведена в 152 държави, а глобалното покритие се оценява на 47%.

Хепатит В

ХЕПАТИТ В Е ВИРУСНА ИНФЕКЦИЯ,

която засяга черния дроб. Към края на 2016 г. ваксината срещу хепатит В за бебета е въведена в 186 държави. Глобалното покритие с 3 дози ваксина срещу хепатит В се оценява на 84%, а в Западно-тихоокеанския регион е 92%. Освен това 101 държави са въвели 1 доза ваксина срещу хепатит В за новородени през първите 24 часа след раждането, а глобалното покритие е 39%.

Човешки папиломен вирус

ЧОВЕШКИЯТ ПАПИЛОМЕН ВИРУС Е НАЙ-РАЗПРОСТРАНЕНАТА ВИРУСНА ИНФЕКЦИЯ НА ПОЛОВАТА СИСТЕМА

и може да причини рак на маточната шийка, други видове рак и генитални брадавици както при мъжете, така и при жените. Към края на 2016 г. ваксината срещу човешкия папиломен вирус е въведена в 74 държави, в 4 от които частично.

Haemophilus influenza

НАЕМОРИЛИС ИНФЛУЕНЗА ТИП В (НІВ) ПРИЧИНЯВА МЕНИНГИТ И ПНЕВМОНИЯ.

Към края на 2016 г. ваксината срещу НіВ е въведена в 191 държави. Глобалното покритие с 3 дози ваксина срещу НіВ се оценява на 70%. Има голяма разлика между регионите. В Американския регион на С30 покритието се оценява на 90%, а в Западно-тихоокеанския регион на С30 е едва 28%. В Югоизточно-азиатския регион на С30 покритието се увеличи от 56% през 2015 г. на 80% през 2016 г.

Основни предизвикателства

През 2016 г. около 19,5 млн. бебета по света не са били обхванати от редовни имунизационни услуги като ваксина DTP3. Около 60% от тези деца живеят в 10 държави: Ангола, Бразилия, Демократична република Конго, Етиопия, Индия, Индонезия, Ирак, Нигерия, Пакистан и Южна Африка.

Данните от мониторинга на поднационално ниво са особено важни, за да се помогне на държавите да приоритизират и приспособят ваксинационните си стратегии и оперативните си планове, за да се справят с пропуските в имунизацията и да достигнат до всеки човек с животоспасяващи ваксини.

Отговор на СЗО

СЗО работи с държави и партньори, за да подобри глобалното имунизационно покритие, в т.ч. чрез следните инициативи, поети от Световната здравна асамблея през май 2012 г.

ГЛОБАЛЕН ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ ПО ОТНОШЕНИЕ НА ВАКСИНИТЕ

Целта на Глобалния план за действие по отношение на ваксините (ГПДОВ) е да предотврати милиони смъртни случаи чрез по-справедлив достъп до ваксини към 2020 г. Към днешна дата постигането на целите на ГПДОВ все още е далеч.

През май 2017 г. министрите на здравеопазването на 194 държави одобриха нова резолюция за по-интензивни имунизации, за да се постигнат целите на ГПДОВ. Резолюцията приканва страните да

засилят управлението и ръководството на националните имунизационни програми и да подобрят системите за мониторинг и надзор, за да осигурят актуална политика за управление на данни и програмни решения с цел оптимизиране на работата и въздействието. Освен това резолюцията призовава страните да предоставят имунизационни услуги не само на бебета, да въведат вътрешното финансиране и да засилят международното сътрудничество, за да постигнат целите на ГПДОВ.

Световна седмица на имунизацията

Последната седмица на април всяка година се отбелязва от СЗО и нейните партньори като Световна седмица на имунизацията. Целта е да се популяризира употребата на ваксини, за да се предпазят от болести хора от всички възрасти. Имунизацията спасява милиони жизни и е призната за една от най-успешните и евтини здравни интервенции в света.

Главната цел на кампанията от 2018 г. с тема #VaccinesWork е да привлече вниманието върху изключителната важност на пълната имунизация през целия живот и върху нейната роля в постигането на целите на ООН за устойчиво развитие.

Като част от кампанията СЗО и нейните партньори имат за цел да:

- подчертаят важността на имунизацията като главен приоритет в глобалното здравеопазване;
- подобрят разбирането на действията, необходими за постигането на целите на ГПДОВ;
- изтъкнат ролята на имунизацията в устойчивото развитие и глобалната здравна безопасност.

Обобщение

Всяка година имунизациите предотвратяват между 2 и 3 млн. смъртни случаи от дифтерия, тетанус, пертусис (коклюш, магарешка кашлица) и дребна шарка; ако обаче глобалното имунизационно покритие нарасне в световен мащаб, могат да се предотвратят още 1,5 млн. смъртни случаи. Глобалното имунизационно покритие, т.е. делът на децата по света, на които са поставени препоръчителните ваксини, спря да нараства през последните няколко години.

През 2016 г. на около 86% от бебетата по света (116,5 млн. бебета) бяха поставени по 3 дози комбинирана ваксина срещу дифтерия, тетанус и пертусис (DTP3); тя ги предпазва от инфекциозни заболявания, които могат да причинят сериозни симптоми и инвалидност, или дори летален изход. Към 2016 г. 130 държави постигнаха покритие с ваксина DTP3 от поне 90%.

Глобално имунизационно покритие през 2016 г.

